Võistlus

Joosep Näks

1.

$$a_{n+1} = \frac{1 + 4a_n}{10 - 9a_n}$$

Leian järgmise liikme:

$$a_{n+2} = \frac{1+4a_{n+1}}{10-9a_{n+1}}$$

$$= \frac{1+4\frac{1+4a_n}{10-9a_n}}{10-9\frac{1+4a_n}{10-9a_n}}$$

$$= \frac{\frac{10-9a_n+4+16a_n}{10-9a_n}}{\frac{100-90a_n-9-36a_n}{10-9a_n}}$$

$$= \frac{10-9a_n+4+16a_n}{100-90a_n-9-36a_n}$$

$$= \frac{14+7a_n}{91-126a_n}$$

$$= \frac{2+a_n}{13-18a_n}$$

$$a_{n+4} = \frac{2+a_{n+2}}{13-18a_{n+2}}$$

$$= \frac{2+\frac{2+a_n}{13-18a_n}}{13-18\frac{2+a_n}{13-18a_n}}$$

$$= \frac{26-36a_n+2+a_n}{169-234a_n-36-18a_n}$$

$$= \frac{28-35a_n}{133-252a_n}$$

$$= \frac{4-5a_n}{19-36a_n}$$

$$= \frac{4-5a_n}{19-36a_{n+4}}$$

$$= \frac{4-5\frac{4-5a_n}{19-36a_n}}{19-36\frac{4-5a_n}{19-36a_n}}$$

$$= \frac{76-144a_n-20+25a_n}{361-684a_n-144+180a_n}$$

$$= \frac{56-119a_n}{217-504a_n}$$

$$= \frac{56-119a_n}{217-504a_n}$$

$$= \frac{8-17a_n}{31-72a_n}$$

Märkan, et kui vaadelda murde kujul $a_{n+k}=\frac{b_k+c_ka_n}{d_k+f_ka_n}$, siis tundub, nagu oleksid kordajate üldvalemid järgmised: $b_n=7n,\ c_n=7(7-3n),\ d_n=7(7+3n)$ ning $f_n=-7\cdot 9n$ (ning kõik saab 7ga läbi jagada. Selle

testimiseks vaatlen kordajate rekursiivseid valemeid:

$$a_n = \frac{b_{n-1} + c_{n-1}a_{n-1}}{d_{n-1} + f_{n-1}a_{n-1}}$$

$$a_n = \frac{b_{n-1} + c_{n-1}\frac{1+4a_{n-2}}{10-9a_{n-2}}}{d_{n-1} + f_{n-1}\frac{1+4a_{n-2}}{10-9a_{n-2}}}$$

$$b_n = 10b_{n-1} + c_{n-1}$$

$$c_n = 4c_{n-1} - 9b_{n-1}$$

$$d_n = 10d_{n-1} + f_{n-1}$$

$$f_n = -9d_{n-1} + 4f_{n-1}$$

Asendan pakutud üldliikmed sisse:

$$b_{n+1} = 7 \cdot 10n + 7(7 - 3n) = 7^{2}(n+1)$$

$$c_{n+1} = 4 \cdot 7(7 - 3n) - 9 \cdot 7n = 7^{2}(7 - 3(n+1))$$

$$d_{n+1} = 10 \cdot 7(7 + 3n) - 9 \cdot 7n = 7^{2}(7 + 3(n+1))$$

$$f_{n+1} = -9(7 + 3n) - 4 \cdot 9 \cdot 7n = 7^{2}(-9(n+1))$$

Seega üldliikme valemid töötavad ehk kui $a_0=0$, siis $a_{2020}=\frac{b_{2020}+c_{2020}0}{d_{2020}+f_{2020}0}=\frac{b_{2020}}{d_{2020}}=\frac{2020}{7+3\cdot 2020}=\frac{2020}{6067}$

Valin y = 0:

$$f(x)^{2} - f(0)^{2} = (x - 0)f(x + 0)$$
$$f(x)^{2} - f(0)^{2} = xf(x)$$
$$f(0)^{2} = f(x)^{2} - xf(x)$$
$$f(0)^{2} = f(x)(f(x) - x)$$

Kuna $f(0)^2$ on konstantne, peab ka f(x)(f(x)-x) olema konstantne. Kuna see on korrutis, piisab selleks, kui üks teguritest on 0, seega saan lahendid f(x)=0 ja f(x)=x. Proovin neid algsesse võrrandisse:

$$f(x) = 0: f(x)^{2} - f(y)^{2}$$

$$= 0 - 0$$

$$= (x - y)0$$

$$= (x - y)f(x + y)$$

$$f(x) = x: f(x)^{2} - f(y)^{2}$$

$$= x^{2} - y^{2}$$

$$= (x - y)(x + y)$$

$$= (x - y)f(x + y)$$

Seega mõlemad sobivad lahenditeks.

4.

(a) Tõestan abiomadused:

(i): Juhul kui y < z: $x + y \lor z = x + z$ $y < z \Rightarrow x + y < x + z$ $(x+y) \lor (x+z) = x+z$ Juhul kui y > z: $x + y \lor z = x + y$ $y > z \Rightarrow x + y > x + z$ $(x+y) \lor (x+z) = x+y$ (ii): Juhul kui x > y: $x \lor y + x \land y = x + y$ Juhul kui x < y: $x \lor y + x \land y = y + x = x + y$ (iii): Juhul ku
ix>yehk $\,-\,x<-y$: $x \lor y = x = -(-x) = -(-x) \land (-y)$ Juhul kui x < y ehkl -x > -y: $x \lor y = y = -(-y) = -(-x) \land (-y)$ (iv): Juhul kui x > 0 ehk -x < 0: $x \lor 0 + (-x) \lor 0 = x + 0 = x$ Transitiivsuse põhjal $x > 0 > -x \Rightarrow x > -x$ Juhul kui x < 0 ehk -x > 0: $x \lor 0 + (-x) \lor 0 = 0 + (-x) = -x = -x \lor x$